

HRVATSKO KEMIJSKO DRUŠTVO
Zapisnik redovite godišnje skupštine

Redovita Godišnja skupština Hrvatskoga kemijskog društva održana je 19. lipnja 1997. godine u predavaonici Zavoda za organsku kemiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Strossmayerov trg 14.

Početak skupštine: 17. sati.

Predložen je sljedeći dnevni red:

1. Pozdrav predsjednika HKD i gostiju
2. Dodjela medalje »Božo Težak« dr. sc. Dini Keglević
3. Predavanje dr. sc. Dine Keglević pod naslovom:
»Šećeri, glikopeptidi i prilike u kojima smo ih istraživali«
4. Biranje dvojice zapisničara i dvojice ovjervitelja zapisnika
5. Izvješća: predsjednika, tajnika, blagajnika, Nadzornog odbora, pročelnika podružnica (Split, Rijeka/Istra, Osijek), glavnog urednika CCA, urednika društvenih vijesti i dr.
6. Rasprava o izvješćima i prijedlozi
7. Rasprava o prijedlozima Skupštini u skladu s čl. 20. Pravila HKD
8. Plan rada i prijedlozi za naredno razdoblje
9. Priopćenja i razno.

Pozvani gosti: V. Pravdić (predsjednik Hrvatskoga prirodoslovnog društva, HPD) Đ. Vasić-Rački (predsjednica Hrvatskoga društva kemijskih inženjera i tehnologa, HDKIT).

Nazočni: V. Babić-Ivančić, J. Bišćan, M. Bravar, Lj. Brečević, V. Carek, T. Cvitaš, V. Čaplar, J. Dogan, Lj. Duić, M. Dumić, L. Frkanec, R. Frkanec, D. Grdenić, J. Horvat, Š. Horvat, K. Humski, M. Hus, S. Iskrić, A. Jakas, Z. Janović, N. Kallay, B. Kašnar, Z. Katović, B. Katušin-Ražem, D. Keglević, D. Kidemet, D. Kiralj, B. Klaić, B. Kojić-Prodić, K. Kovačević, M. Kovačević, O. Lahodny, H. Laszlo, K. Majerski, Z. Meić, Z. Mihalić, B. Mildner, S. Nikolić, V. Nikšić, D. Nöthig-Hus, V. Petrović-Peroković, G. Prajdić, N. Pravdić, V. Pravdić, M. Ranogajec, D. Ražem, E. Reiner, M. Roščić, M. Semialjac, N. Semialjac, V. Simeon-Rudolf, V. Smrečki, E. Stupnišek-Lisac, D. Sunko, M. Šateva, M. Šindler, V. Šporec, V. Šunjić, J. Tomašić, S. Tomić, A. Treščec, N. Trinajstić, J. Varljen, Đ. Vasić-Rački, Z. Veksli, I. Vujković-Cvijin, M. Žinić, T. Živković, W. Župančić.

Ad. 1. Skupštinu je otvorio predsjednik HKD Zlatko Meić, koji je pozdravio goste i nazočne članove Društva, te pozvao goste da pozdrave skup.

Ad. 2. Odlukom Upravnog odbora HKD na prijedlog Povjerenstva u sastavu D. E. Sunko, Vl. Simeon, K. Humski, glavna nagrada HKD Medalja »Božo Težak« dodijeljena je Dini Keglević, kao priznanje za njezin cjelokupan znanstveni rad. Nagradu je uručio predsjednik HKD Z. Meić. D. Keglević se u zahvali prisjetila početaka svoje znanstvene karijere i suradnje s Božom Težakom u redakciji časopisa CCA.

Ad. 3. U uvodu plenarnom predavanju, D. E. Sunko iznio je kratak životopis D. Keglević, nakon čega je D. Keglević održala prigodno predavanje.

Ad. 4. Po završetku prigodnog dijela, nastavljeno je s radnim dijelom Skupštine. Na prijedlog predsjednika HKD za zapisničare su izabrani Andreja Jakas i Vilko Smrečki, a za ovjerovitelje zapisnika Miljenko Dumić i Mladen Žinić.

Ad. 5. Uz poziv na Skupštinu, svaki je član Društva dobio i pismeno izvješće blagajnika za proteklo jednogodišnje razdoblje, dok su izvješća predsjednika, tajnika, glavnog urednika CCA i pročelnice sekcije za nastavu kemije HKD podijeljena nazočnim članovima Društva neposredno pred početak rada Skupštine.

Z. Meić

Izvješće predsjednika Hrvatskoga kemijskog društva

U prvoj godini svojega mandata Upravni odbor i predsjednik prvenstveno su nastojali nastaviti dobro zamišljeno djelovanje prethodnog sastava uprave HKD. Prethodni predsjednik N. Kallay nazvao je to brigom za hrvatsku kemiju i kemičare. Pored toga, nastojali smo popraviti opći položaj Društva, kao što sam to naglasio u svojem nastupnom govoru na prošlogodišnjoj Skupštini. Moje je uvjerenje, da će HKD »težiti« onoliko, koliko uprava i članstvo uspiju u svojim nastojanjima, koja moraju biti ambiciozna i djelotvorno provedena.

Kao suorganizator XV. skupa hrvatskih kemičara i kemijskih inženjera, što je novi naziv za sastanak kemičara, HKD može utvrditi, da je znanstveni skup održan u Opatiji od 24.–26. ožujka 1997. g. bio uspješna manifestacija, iako zanemarena od predstavnika Ministarstva znanosti i tehnologije i Sveučilišta u Zagrebu. Pred oko 450 sudionika renomirani su predavači s tri kontinenta predstavili najnovija dostignuća, pretežito iz organske kemije. Iako su neki od najistaknutijih profesora isticali kvalitetu hrvatskih kemičara u svojstvu suradnika u svojim laboratorijima ili na zajedničkim projektima, ostaje opći dojam da je šteta što nijedan od predavača nije bio iz Hrvatske. Na zaključnom sastanku Znanstveno-organizacijskog odbora ovoga skupa (predsjednik V. Šunjić), kojem je prisustvovao i predsjednik HKD, do-

govoren je zajednički sastanak upravnih odbora HKD i Hrvatskoga društva kemijskih inženjera i tehnologa (HDKIT), na kojem će se utvrditi koncepcija budućih skupova i udjeli u rezultatima oba suorganizatora. Po mojoj osobnoj ocjeni, do sada je HKD u pripravi skupova bio vrlo dobar partner, dok se nakon toga zaboravljalo na doprinos njegovih članova. U smislu komplementarnog djelovanja tih dvaju srodnih društava, nužno je da partneri budu ravnopravni u svim aspektima organizacije.

Ovome je glavnome skupu prethodio nešto skromniji, ali izuzetno zanimljiv kolokvij, koji je pod naslovom »*Vladimir Prelog i hrvatska kemija*« održan 28. rujna 1996. g. u prepunoj predavaonici Fakulteta za kemijsko inženjerstvo i tehnologiju. Povod je bio ponosna 90. obljetnica života dobitnika Nobelove nagrade za kemiju za 1975. g. Uz niz vrijednih predavanja naših ponajistaknutijih organskih kemičara, tom je prigodom najboljem mladom istraživaču (do 35. godine života) u području organske kemije, dodijeljena po prvi puta poticajna nagrada Vladimira Preloga, koju je sponzorirala Pliva d. d. Na prijedlog povjerenstva (V. Šunjić, M. Žinić, K. Kovačević), Upravni odbor HKD dodijelio je ovo priznanje Mirjani Puljić-Gelo iz Instituta »Ruđer Bošković«. Uz dolično sudjelovanje predstavnika Ministarstva i Sveučilišta, ovaj je događaj bio i medijski dobro pokriven (novine, TV, radio). S obzirom na kvalitetu organske kemije u Hrvatskoj, UO HKD u zajednici s Plivom d. d. upravo razmatra mogućnost dodjele nagrade godišnje, a ne bialno, kako je prvotno mišljeno.

U ovome sklopu treba naglasiti i dodjelu treće po redu nagrade koju donira E. Matijević. Ova poticajna nagrada je dodjeljivana mladim istraživačima u području koloidne kemije, a sada je namijenjena cijeloj fizikalnoj kemiji. Na prijedlog povjerenstva (N. Kallay, Vl. Simeon, Z. Meić), UO HKD je odlučio nagraditi Srećka Valića, polimernog kemičara iz Instituta »Ruđer Bošković«. U nazočnosti samoga sponzora, nagrada je u prostorijama Društva sveučilišnih nastavnika svečano dodijeljena (pred TV kamerom!) 27. siječnja 1997. g. Nagrađenik je tom prigodom održao vrlo dobro posjećeni kolokvij o svojem radu. I u ovome slučaju, UO HKD smatra da postoji kvalitetan izbor mladih fizikalnih kemičara, što je dobar razlog za godišnju dodjelu nagrade. Sa sponzorom su u tijeku pregovori o modalitetima i nazivu nagrade. Očekujemo da će natječaj biti raspisan u sljedećih nekoliko tjedana.

Glavna nagrada našega Društva je Medalja »Božo Težak«, koja je zamišljena kao priznanje za cjelokupan profesionalni rad. Upravni odbor odlučio je nagraditi Dinu Keglević. za njen doprinos razvoju kemijske znanosti i radu Uredništva časopisa *Croatica Chemica Acta*. D. Keglević ostavila je svojim znanstvenim radom duboki trag u našoj i međunarodnoj znanstvenoj javnosti. Iako već godinama umirovljenica, gđa Keglević svakodnevno radi u svojem laboratoriju i institutskoj knjižnici. Nagrada će se uručiti, uz prigodno predavanje dobitnice, na ovoj skupštini HKD 19. lipnja 1997. g.

Časopis *Croatica Chemica Acta* izlazi redovito i teži optimalnoj usklađenosti rokova, što omogućuje praćenje u *Current Contentsu*. Kvaliteta časopisa mjerena faktorom utjecaja zadržana je na međunarodnoj razini. Pris-

pjeće rukopisa je vrlo visoko, a načelo međunarodne recenzije zadržano je u skladu s dugogodišnjom praksom Uredništva. Poteškoće su i dalje financijske naravi, iako i nedostatak suvremenih komunikacijskih sredstava otežava djelotvorniji rad. Glavni urednik N. Trinajstić predlaže Skupštini zasebno i potpunije izvješće.

Suradnja s krovnim Hrvatskim prirodoslovnim društvom održava se redovito putem sudjelovanja u radu Velikog i Malog vijeća. Na poticaj HBD pokrenut je projekt obrazovanja talentiranih učenika putem Interneta, koji financira Institut otvoreno društvo. S tom institucijom potpisan je ugovor o suradnji, te dobivena prva rata financijske pomoći. Projekt vodi E. Meštrović iz Zavoda za opću i anorgansku kemiju PMF. Dodijeljeni novac pokriva nabavku nekoliko osobnih računala, koja su raspoređena na spomenutom zavodu i školama u Hrvatskoj i troškove uvođenja. Taj pothvat pobudio je veliki interes među kemičarima koji provode program edukacije i učenicima koji se njime koriste. Budući da je projekt u početnoj fazi, iscrpnije izvješće očekujemo na sljedećoj Skupštini.

Nakon uvođenja sekcija na načelu podjele po preporukama IUPAC, one uglavnom nisu oživjele. Iznimka je dosadašnja Sekcija za nastavu kemije, koju je UO HKD preimenovao u Sekciju za kemijsko obrazovanje, implicirajući raznolikost u skladu sa suvremenim razvojem informacijskih sustava. UO predložio je za pročelnika T. Cvitaša, što su članovi Sekcije jednoglasno prihvatili. U programu rada jesu: uvođenje novih oblika kemijske nastave, revizija nastavnog programa za osnovne i srednje škole, institucijska suradnja HKD s ministarstvima i drugim Vladinim organizacijama, širenje kemijske edukacije putem Interneta i dr. S obzirom na vrhunsku stručnost i bogato iskustvo T. Cvitaša (na predstojećoj Općoj skupštini IUPAC bit će izabran za predsjednika Odsjeka za fizikalnu kemiju), možemo očekivati konkretne uspjehe u sljedećem razdoblju. Do sljedeće Skupštine UO i predsjednik potaknut će i ostale sekcije HKD na konsolidaciju i aktivnost.

Uz sve nabrojeno, moram priznati da sve nije ostvareno prema predviđenom planu. Razlozi su kao obično i objektivne i subjektivne naravi. Financijski problemi samo su dio ukupnih teškoća i UO je na svojih pet sjednica otvoreno raspravljao o nizu problema koje treba riješiti do isteka svojega mandata. Kao što sam naveo u uvodu, interes članova za Društvo ovisi o rezultatima rada predsjednika i UO. Među neostvarene akcije spada najavljeni zbornik (ili spomenica) o 70 godina rada HKD, angažman stalnog ili honorarnog poslovnog tajnika, nabava osobnog računala, aktivnija suradnja s međunarodnim znanstvenim organizacijama (posebno su slabi kontakti s FECS), potpora podružnicama, stanoviti zastoj u održavanju kolokvija HKD, neodređenost novih oblika suradnje s HDKIT, nekoordiniranost nekih akcija i sl. Pozivam Skupštinu na otvorenu i profesionalnu raspravu i prijedloge za poboljšanje rada Hrvatskoga kemijskog društva.

Z. Mihalić

Izvešće tajnika

Od prošle redovite sjednice skupštine Hrvatskog kemijskog društva, održane 28. svibnja 1996., Upravni odbor Hrvatskoga kemijskog društva sastao se pet puta. U radu Upravnog odbora povremeno su sudjelovali i pridruženi članovi, tj. oni koji se brinu o posebnim područjima djelovanja HKD-a te predstavnici pojedinih društava (npr. HDKIT). Na sjednicama se, uz praćenje redovitih poslova Društva, raspravljalo o rješavanju vrlo nepovoljne financijske situacije Društva, kao i o novim poticajima i suradnjama.

Tijekom prošle godine održano je šest kolokvija HKD-a u organizaciji moderatora kolokvija Dražena Vikića-Topića.

1. kolokvij: Helga Füredi-Milhofer (Casali Institute of Applied Chemistry, The Hebrew University, Jeruzalem, Izrael), *Međudjelovanje organskih molekula i anorganskih kristala*
2. kolokvij: Vlatko Silobrčić (Imunološki zavod, Zagreb), *Ima li za scintometriju mjesta pri vrednovanju znanosti i znanstvenika?*
3. kolokvij: Srećko Valić (Institut Rugjer Bošković, Zagreb), *Proučavanje strukture i dinamike molekulskih gibanja polimera metodom magnetske rezonancije* (Nagrada za fizikalnu kemiju za 1996. godinu)
4. kolokvij: Vitomir Šunjić (Institut Rugjer Bošković, Zagreb), *Kiralnost u kemiji i kako je postići*
5. kolokvij: Peter Seuffer-Wasserthal (Altus Biologics Inc., Cambridge, USA), *Cross-Linked Enzymatic Crystals in Organic Synthesis*
6. kolokvij: M. J. Schwuger (Forschungszentrum Jülich, Njemačka), *Organisation of Research and Science in Germany.*

Bila su planirana još dva kolokvija (P. Alaupović, USA i S. Pejovnik, Slovenija), koja nisu održana zbog odgode predavača.

Glavna nakladnička djelatnost HKD vezana je uz izdavanje časopisa *Croatia Chemica Acta*, o čemu će izvješće podnijeti glavni urednik. Ona se, unatoč financijskim poteškoćama, odvijala redovito.

U redakcijski odbor *Croatia Chemica Acta* uključena je Z. Cimerman (PMF Zagreb), čime je upotpunjeno područje analitičke kemije.

Pod pokroviteljstvom HKD i HDKIT od 24. do 26. ožujka 1997. u Opatiji uspješno je održan XV. Hrvatski skup kemičara i kemijskih inženjera, po prvi puta izvan Zagreba. Nakon skupa, održan je zajednički sastanak organizacijskog i znanstvenog odbora, na kojemu je u ime HKD sudjelovao njegov predsjednik.

Poticajna nagrada za fizikalnu kemiju (donator Egon Matijević), namijenjena mladim znanstvenicima, u 1996. godini dodijeljena je između šest

kandidata S. Valiću, iz Instituta Rugjer Bošković. Sastav povjerenstva za dodjelu nagrade bio je: N. Kallay (predsjednik), Z. Meić, Vl. Simeon.

Poticajna nagrada za organsku kemiju »Vladimir Prelog«, čiji je iznos osigurala »Pliva«, u 1996. godini između pet kandidata dodijeljena je Mirjani Gelo, Institut Rugjer Bošković. Povjerenstvo za dodjelu nagrade bilo je u sastavu: V. Šunjić, M. Žinić, M. Dumić i K. Kovačević.

Upravni odbor je odlučio da se ovogodišnja Medalja »Božo Težak« dodijeli Dini Keglević. Moderator dodjele nagrade na Godišnjoj skupštini HKD bit će D. E. Sunko.

Pod pokroviteljstvom Hrvatskoga kemijskog društva u Crikvenici je od 23. do 25. svibnja održano državno natjecanje i susreti iz kemije za učenike osnovnih i srednjih škola. Predstavnik HKD i PMF u Državnom povjerenstvu je Z. Mihalić.

Formiran je odbor za izradu Spomenice HKD povodom godišnjice Društva. U njegov sastav su ušli predsjednik i tajnik HKD, N. Trinajstić, S. Paušek-Baždar i Vl. Simeon. Po potrebi će biti uključeni i drugi članovi. Za počasnog predsjednika izabran je D. Grdenić.

Upravni odbor HKD sklopio je ugovor s Otvorenim društvom oko financiranja i organiziranja Elektroničke škole mladih znanstvenika.

Svoje akcije s drugim prirodoslovnim društvima HKD koordinira putem Hrvatskog prirodoslovnog društva (HPD). U razdoblju od prošle godišnje sjednice HKD održano je nekoliko sastanaka Malog i Velikog vijeća HPD, na kojima su sudjelovali delegirani predstavnici HKD – predsjednik ili tajnik.

Broj članova HKD se povećao i sada broji 502 članova.

K. Kovačević

Izvešće blagajnika

Na temelju financijske dokumentacije Hrvatskoga kemijskog društva u 1996. godini, predlaže se Skupštini na odobrenje i prihvaćanje ovaj

PREGLED PRIHODA I RASHODA SA STANJEM
NA DAN 31. 12. 1996.

I. PRIHODI

1. Saldo iz prošle godine	28.913,70
2. Prodaja publikacija	7.200,00
3. Prodaja CCA za devizna sredstva	10.822,07
4. Članarine i članska pretplata na CCA	18.047,50
5. Prodaja separata	590,60
6. Dotacije MZT	
– za CCA	403.000,00
– za HKD za IUPAC	13.700,00
7. Kamate	932,19
8. Ostali prihodi (oglas, teč. razlike i dr.)	13.572,60
Ukupno PRIHODI	496.778,75

II. RASHODI

1. Troškovi izdavačke djelatnosti CCA	
– tisak	172.951,25
– uređjivanje	190.425,16
– poštarina	32.896,51
– administracija	33.644,00
– materijal	1.657,33
– grafičke usluge (koverte i dr.)	9.818,50
– ostalo (bank. usluge, ZAP, fotokop.)	2.221,58
2. Troškovi HKD	
– materijal	1.174,38
– poštarina	3.012,10
– administracija	2.056,00
– ostalo (bank. usluge, ZAP, fotokop., God. skup.)	20.240,16
Ukupno RASHODI	470.096,97

Za slijedeće razdoblje predlažemo ovaj

PRORAČUN ZA 1997. GODINU.

PRIHODI

1. Donos razlike iz prošle godine	26.681,78
2. Članarina	15.000,00
3. Članska pretplata za CCA	10.000,00
4. Prihodi od prodaje časopisa	12.000,00
5. Projekt E-škole mladih znanstvenika	90.000,00
6. Dotacije	
– MZT za CCA	470.000,00
– MZT za HKD	55.000,00 525.000,00
Ukupni PRIHODI	678.681,78

RASHODI

1. Troškovi izdavačke djelatnosti	
– CCA tisak	200.000,00
– CCA uređivanje	190.000,00
– CCA materijal	28.000,00
– CCA poštarina	55.000,00
– CCA administr. + pom. poslovi	24.000,00
– ostali troškovi (ZAP, fotokop. i dr.)	26.000,00 523.000,00
2. Troškovi HKD	
– materijal	5.000,00
– poštarina	3.000,00
– članarina za IUPAC	6.000,00
– kolokviji	9.000,00
– administr. + pom. poslovi	12.000,00
– društvene publikacije	10.000,00
– ostali troškovi (ZAP, fotokop.)	20.681,00 65.681,78
3. Nabavka opreme E-škole	50.000,00
Nabavka literature	5.000,00
Putni troškovi	5.000,00
Troškovi predavanja	5.000,00
Autorski honorari	20.000,00
Administracija	5.000,00 90.000,00
Ukupni RASHODI	678.681,78

Izvešće Nadzornog odbora

Članovi Nadzornog odbora Hrvatskoga kemijskog društva: Krešimir Jakopčić i Vladimir Simeon pregledali su financijsku dokumentaciju Društva za 1996. godinu i utvrdili:

- da se poslovne isprave provedene u knjigovodstvu odnose na redovito poslovanje HKD i da se temelje na izvornim dokumentima i odlukama Upravnog odbora,
- nepravilnosti u poslovanju nisu utvrđene,
- završni račun za 1996. godinu uredno je predan Državnom zavodu za reviziju, Zagreb, u zakonskom roku.

Bilanca stanja i saldo iskazan u izvješću blagajnika Godišnjoj skupštini odgovaraju knjigovodstvenom stanju, dokumentaciji i stvarnom stanju.

Ostvareni prihodi iznose	496.778,75 kn
Ukupni rashodi	470.096,97 kn
Razlika	26.681,78 kn

N. Kuzmanić

Izvešće Podružnice za Dalmaciju

Ovogodišnjom Godišnjom skupštinom Podružnica Split obilježava 30 godina svojega osnivanja i kontinuiranog djelovanja. U tom razdoblju organizirano je preko 150 znanstvenih kolokvija, pri čemu je ugošćen cijeli niz eminentnih znanstvenika iz zemlje i inozemstva. Od svog osnutka Podružnica ima sjedište na Tehnološkom fakultetu u Splitu, u čijim se prostorijama redovito održavaju kolokviji, kao i sve ostale društvene aktivnosti. Nužno je napomenuti da Tehnološki fakultet pruža i osnovnu financijsku pomoć Podružnici bez koje bi njezin rad doista bio znatno otežan.

U proteklomu jednogodišnjem razdoblju aktivnost Podružnice bila je usmjerena na poslove vezane uz registraciju Podružnice, što je uspješno provedeno kraju u veljači 1997. godine. Po završetku registracije nastavljeno je i redovito održavanje kolokvija. U izvještajnom razdoblju održani su slijedeći kolokviji:

149. kolokvij: Ivan Piljac (Prehrambeno-biotehnološki fakultet, Zagreb), *Elektronički elementi u mjerenju fizikalnih veličina*
150. kolokvij: Emilija Tkalčec (Institut für neue Materialien, Universität des Saarlandes, Njemačka), *Dobivanje stakla i keramike sol-gel postupcima*
151. kolokvij: Jelena Perić (Tehnološki fakultet, Split), *Taloženje različitih polimorfa kalcij-karbonata karbonizacijom alkalnih otopina.*

Podružnica je također sudjelovala i u organiziranju promocije prvog hrvatskog računalskog obrazovnog programa »Periodni sustav elemenata« čiji

je autor član naše Podružnice Željko Mrklić. Tom prigodom osnovana je i Sekcija za nastavu Podružnice Split. Sekcija bi obuhvatila kemijsku obrazovnu djelatnost, te radila na što intenzivnijoj suradnji profesora kemije osnovnih i srednjih škola i fakulteta. Održan je i 1. kolokvija Sekcije:

1. kolokvij: Mirjana Nazor (Fakultet prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja u Splitu), *Motivacija za učenje*.

Izješće Podružnice Split odnosi se na razdoblje lipanj 1996. – lipanj 1997. godine.

J. Varljen

Izješće Podružnice HKD za Rijeku i Istru

U proteklom razdoblju, u vremenu od studenog 1996. do lipnja 1997. godine, Društvo je nastavilo svoju osnovnu aktivnost održavanja kolokvija. U razdoblju na koje se odnosi ovo izvješće održano je 6 kolokvija. Zadovoljni smo posjećenošću kolokvija. Do kraja ove školske godine planiran je još jedan kolokvij, te izlet na Košljun na otoku Krku.

Financijska sredstva su nam potpuno presahla, a posljednjih se godina ni članarina nije ubirala redovito.

I pored financijskih poteškoća Društvo je bilo izuzetno aktivno. Kako su mnogi članovi istovremeno članovi Hrvatskog kemijskog društva i Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa – podružnica Rijeka, ta se aktivnost očituje upravo u njihovu zajedničkom i nedjeljivom nastupu. Posebno bismo ponovno željeli naglasiti da je naša Podružnica istovremeno Sekcija svih triju Društava (HBD, HKD, HDKIT) i da kao takva jedinstveno djeluje.

U razdoblju na koje se odnosi ovo izvješće istakli bismo aktivnost naših članova u organizaciji XV. Skupa hrvatskih kemičara koji je vrlo uspješno održan u Opatiji od 24. do 26. ožujka 1997. godine.

Kao članovi Podružnica društava HKD i HDKIT koji su organizatori skupa smatramo da je veliki broj učesnika opravdao nastojanja da se ovaj najveći skup kemičara po prvi put održi izvan Zagreba. Tako je pružena mogućnost članovima područnih društava da se aktivno uključe u organizaciju Skupa.

U ovom izvještajnom razdoblju održani su ovi kolokviji:

309. kolokvij: Guy Paić (CERN, Ženeva, Švicarska), *Vrhunska znanost i vrhunska tehnologija – nerazdvojni par*

310. kolokvij: Ivica Rubelj (Institut »Ruđer Bošković« – Laboratorij za eksperimentalnu kancerologiju), *Molekularni mehanizmi staničnog starenja i imortalizacije*

311. kolokvij: August Janeković (Zavod za opću i anorgansku kemiju, Farmaceutsko-biokemijski fakultet Sveučilište u Zagrebu), *Sve-mir u oku, umu i srcu – Oton Kučera (1857–1931)*

312. kolokvij: Zvezdana Roller-Lutz (Fakultät für Physik, Universität Bielefeld, Germany), *Terapija tumora teškim ionima*
313. kolokvij: Willem C. B. Villet (Dames & Moore, San Francisco, SAD), *Onečišćenja podzemlja i podzemnih voda, pristup sanaciji-ma, javno mnijenje i osnove zdravstvenog monitoringa*
314. kolokvij: Krešimir Humski (Zavod za organsku kemiju, Farmaceutsko-biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), *Mehanizam reakcije stvaranja steroidnih spojeva.*

N. Trinajstić

Izvjешće glavnog i odgovornog urednika časopisa *Croatica Chemica Acta*

Godina 1996. bila je jedna od uspješnijih godina našega časopisa. 69. tečaj ima 1674 strana i preko 100 strana priloga. Izdana su tri sveska 69. tečaja unutar kalendarske godine, a četvrti je izašao sa zakašnjenjem od mjesec dana. U vrijeme pripremanja ovog Izvjешća već je tiskan prvi svezak 70. tečaja, a drugi se svezak nalazi pred izlaskom iz tiska.

Urednički odbor i Advisory Board ostali su na istom broju članova kao 1995. godine, te imaju 15 odnosno 22 člana. Sastanci Odbora održavaju se i dalje svaka tri mjeseca, ali po potrebi i češće. Rad se Uredničkog odbora odvija prema ustaljenoj praksi tako da svaki član Odbora dobiva kontinuirano zaduženja iz svoje specijalnosti ovisno o broju radova koji pristiže u CCA iz njegova područja. Odluku o prihvatanju ili odbijanju nekog rada donosi glavni i odgovorni urednik u konzultaciji s članom Uredničkog odbora, koji je vodio brigu o tom radu, tj. koji je rad pročitao, odredio recenzente, razmotrio recenzije i zatražio eventualnu reviziju rada, pregledao revidirani rad i donio preporuku o njegovom prihvatanju ili odbijanju. Od 1996. godine obvezatno je za sve autore čiji su radovi prihvaćeni za tisak u CCA da pošalju konačnu verziju rada na disketi. To vodi ubrzanju izlaženja CCA iz tiska, a snizuje troškove tiskanja časopisa. Svaki rad koji se otisne u CCA sadrži datum kada je rad stigao u Uredništvo, zatim datum kada je revidirana verzija stigla u CCA i konačno datum kada je rad prihvaćen za tisak. Zahvaljujući vještini vrijedne članice Uredničkog odbora Marije Herceg naš je časopis vrlo lijepo predstavljen u CARNET-u, a sadržaj svakog broja se redovito dodaje skupu podataka o CCA. Nadamo se da će i to pridonijeti da svjetska obitelj kemičara još bolje upozna naš časopis. Prema podacima koje raspoložemo svakodnevno se bilježi veliki broj pretraživanja podataka o CCA iz svih strana svijeta.

Znatno je porastao broj radova koji pristižu u CCA iz cijele Hrvatske i iz svijeta. Zbog financijskih smo razloga odlučili da do daljnega ograničimo godišnji broj radova koji ćemo tiskati na do 100 radova, a broj strana na do

1100 strana. Već je napravljen plan izdavanja pojedinih svezaka CCA sve do prvog sveska 1999. godine, a ponude za specijalne brojeve CCA nam i dalje pristižu. Ovo je prilika da se zahvalim Ministarstvu znanosti i tehnologije Republike Hrvatske za financijsku podršku našem časopisu s nadom da će nastaviti financijski pomagati CCA tako da i dalje izlazi redovito s kvalitetnim priložima.

Djelotvorno i brzo recenziranje, te redovitost izlaženja su preduvjeti da se privuku autori. Izgleda da u tome donekle uspijevamo, pa smo u 69. tečaju tiskali radove autora iz cijele Hrvatske, te Češke, Egipta, Engleske, Francuske, Italije, Izraela, Japana, Kanade, Kine, Mađarske, Makedonije, Norveške, Njemačke, Poljske, Rumunjske, Rusije, SAD-a, Slovenije i Švicarske. Imamo sve uvjete, osim financijskih, za izdavanje šest svezaka godišnje.

Tijekom 1996. godine (od 1. siječnja do 31. prosinca) Uredništvu je podneseno za objavljivanje 132 rukopisa. Od toga broja pristiglih radova tiskano je 76 rada, u tisku je 19 radova, 20 je radova odbijeno, jedan je rad povučen, 10 radova je u postupku uredničke i tehničke obradbe, a 6 radova se nalazi u postupku ocjene (recenzije). U priloženoj tablici dani su podaci o tiskanju, sadržaju i troškovima izdavanja časopisa *Croatica Chemica Acta* u 1996. godini.

TABLIČNI PREGLED

podataka o tiskanju, sadržaju i troškovima izdavanja 69. tečaja CCA u 1996. godini

	No. 1	No. 2	No. 3	No. 4	
<i>Opći podaci</i>					
Redakcija zaključena	04.12.95.	10.05.96.	30.07.96.	22.10.96.	
Izašao iz tiska	03.96.	06.96.	11.96.	12.96.	Ukupno
<i>Opseg</i>					
Redovitih stranica	378	361	535	400	1674
Stranica priloga	10	10	6	65	91
Oglasa	1	1	1	1	4
<i>Sadržaj</i>					
Orig. znan. radovi	23	12	34	26	95
Autorski pregledi	2	1	–	2	5
Prethodna saopćenja	1	2	–	1	4
Konferencijski prilozi	–	1	3	–	4
Bilješke	5	–	–	–	5
Povjesni prikazi	–	8	–	–	8
Prikazi	–	1	–	–	1
<i>Troškovi</i>					
Tiskarski troškovi	43.511,25	60.876,00	68.564,00	58.418,00	231.369,25
Troškovi uređenja	50.648,64	41.468,56	49.873,85	32.199,99	174.191,04
Administracija	3.950,00	3.950,00	3.950,00	3.950,00	15.800,00
Poštarina	10.793,23	10.380,74	9.665,11	10.566,45	41.405,53
Ukupno	108.903,12	116.675,30	132.052,96	105.134,44	462.765,82

U 69. tečaju CCA objavljeno je 122 rada, a godinu ranije (1995) 76 radova, dok je u 67. tečaju objavljeno svega 46 radova. I struktura radova se je izmijenila prema onoj iz 68. i 67. tečaja. Među objavljenim radovima već po tradiciji ima najviše radova iz fizikalne i teorijske kemije (55), a zatim slijede radovi iz organske kemije (36), biokemije (10), anorganske i strukturne kemije (8), povijesti kemije (8) i analitičke kemije (5). U 68. tečaju struktura je radova bila sljedeća: fizikalna i teorijska kemija (28), biokemija (22), anorganska i strukturna kemija (20), organska kemija (3) i analitička kemija (1). U 67. tečaju struktura je radova bila: fizikalna i teorijska kemija (26), organska kemija (10), anorganska i strukturna kemija (8), biokemija (1) i analitička kemija (1). Uočava se da CCA sadrži uvijek velik broj radova iz fizikalne kemije i teorijske kemije i malen broj radova iz analitičke kemije. Ostale kemijske grane osciliraju zavisno o tome je li im posvećen specijalni broj. Tako u 69. tečaju jedan je svezak bio posvećen organskoj kemiji (svezak u čast 90. rođendana Profesora Vladimira Preloga), a jedan fizikalno-organskoj kemiji (svezak u spomen Profesora Stanka Borčića). Izvan ova dva sveska tiskana su samo 4 rada iz organske kemije.

Prosječno vrijeme od prihvaćanja rukopisa za tisak do izlaska rada iz tiska u 69. tečaju CCA iznosio je za svezak broj 1 (31 radova): 8,3 mjeseci, za svezak 2 (25 radova): 4,7 mjeseci, za svezak 3 (37 rada): 9,9 mjeseci i za svezak 4 (29 radova): 4,6 mjeseci.

Prema podacima »*Journal Citation Reports*«, vrijednost faktora utjecaja (FU) za CCA za 1995. godinu iznosi 0,451 i predstavlja osjetan pad u usporedbi s 1994. godinom (tada je FU bio 0,625), a neznatno poboljšanje prema 1993. godini (kada je FU bio 0,413) i 1992. godine (kada je FU bio 0,403). Kako se uspoređujemo sa susjedima? Navest ćemo faktore utjecaja za 1995. godinu za sve časopise zemalja, koje nas okružuju i bliže susjede: Italija – *Gazzetta Chimica Italiana* (0,854), Slovenija – *Acta Chimica Slovenica* (0), Austrija – *Monatshefte für Chemie* (0,643), Mađarska – *Acta Chimica Hungarica* (0,390), Slovačka – *Chemical papers* (0,131), Češka – *Collection of Czech Chemical Communications* (0,550), Rumunjska – *Revue Roumaine de Chimie* (0,066) i Bugarska – *Bulgarian Chemical Communications* (0). Povećanje faktora utjecaja bilježe *Gazzetta Chimica Italiana*, *Monatshefte für Chemie* i *Collection of Czech Chemical Communications*, a pad *Acta Chimica Hungarica*, *Chemical papers* i *Revue Roumaine Chimie*.

Budući da je ukupan broj citata CCA prošlih godina prilično konstantan: 554 (1993), 579 (1994) i 554 (1995), slijedi da mogući uzrok osciliranju faktora utjecaja CCA treba tražiti u slaboj neposrednoj citiranosti, koja je u izravnoj vezi sa nedovoljno širokom distribucijom našeg časopisa. To bi se moglo popraviti otkada je CCA u World Wide Web-u, a i kolektivnim naporom svih članova HKD tako da šalju kolegama u svijetu primjerke CCA, koji bi ih mogli zanimati.

Vrijedi također nešto kazati i o drugom svesku 69. tečaja, koji je posvećen 90. obljetnici rođenja Profesora Vladimira Preloga. U tom su se svesku pojavili s prilogima čak sedmero Nobelovaca: Derek H. R. Barton, Donald

J. Cram, John W. Cornforth (koji je dijelio s Prelogom Nobelovu nagradu za kemiju 1975), Richard R. Ernst, H. Gobinand Khorana, Jean-Marie Lehn (koji je s Prelogom počasni urednik našeg časopisa) i Tadeus Reichstein (koji je nažalost umro u 99. godini, mjesec dana nakon Prelogova rođendana). Urednici ovog sveska CCA bili su Miljenko Dumić i Vitomir Šunjić i treba im čestitati na sjajno obavljenom poslu. Mnogo je truda i vremena uloženo u »Prelogov svezak«, a pored spomenutih gostiju-urednika, Zlatica Raza, gospođe Greta Prajdić i Vera Mikulčić, te gospodin Dean Bičak pomogli su svaki na svoj način da svezak izađe iz tiska na vrijeme i da bude primjeren. Jedan je primjerak sveska, uvezanog u kožu, Miljenko Dumić predao Profesoru Prelogu na rođendanskoj proslavi u Zürichu u ime Hrvatskog kemijskog društva, CCA i svih hrvatskih kemičara. Kolega Dumić nam je slikovito opisao kakvo je uzbuđenje i ushit izazvala predaja tog sveska CCA Profesoru Prelogu. Kolege kemičari u svijetu su reagirali i reagiraju vrlo pozitivno na »Prelogov svezak« CCA. Prvi se naravno javio Profesor Prelog s pismom zahvale od 17. srpnja (a rođendan mu je 23. srpnja!). Tako naš pokušaj da »Prelogov svezak« bude potpuno iznenađenje nije sasvim uspio. Što se dogodilo? Ciriške kolege oko Preloga, bojeći se da se on ne uzbuđi previše kod predaje tog sveska (Prelog je srčani bolesnik, pati od angine pectoris), kazali su mu znatno prije njegovog rođendana što sprema Hrvatsko kemijsko društvo i Urednički odbor CCA. Tako je došlo do toga da je Profesor Prelog poslao pismo zahvale meni i kolegama Dumiću i Šunjiću prije svečane predaje »njegova sveska« njemu. Međutim, uprkos pripremi, Profesor se je Prelog, prema riječima kolege Dumića, koji je bio uz njega u njegovom uredu na ETH, svejedno tako jako uzbuđio da se je morao hitno smirivati lijekovima. Također su se javili Profesor Ernest Eliel sa Sveučilišta Sjeverna Karolina u Chapel Hillu, čiji se članak o Louisu Pasteuru i suvremenoj industrijskoj stereokemiji nalazi u »Prelogovu svesku«, Profesor Albert Eschenmoser s ETH, čiji se članak također nalazi u »Prelogovu svesku« (jedini članak na njemačkom jeziku u cijelom »Prelogovu svesku« i 69. tečaju CCA), Profesor Michael Zerner sa Sveučilišta Florida u Gainesvilleu, koji član Advisory Board-a CCA, Profesor Egon Matijević sa Sveučilišta Clarkson, koji je bio prije odlaska u SAD pomoćni urednik CCA i jedan od inicijatora promjene naziva »Arhiv za kemiju« u »Croatia Chemica Acta«, a koji je slušao predavanja Profesora Vladimira Preloga iz organske kemije upravo prije Prelogovog odlaska iz Zagreba i mnogi drugi.

Na kraju zahvaljujem se na predanom radu urednicima specijalnih brojeva kolegama Miljenku Dumiću, Anti Graovcu, Krešimiru Humskom, Borisu Kamenaru, Vitomiru Šunjiću, Draženu Vikiću-Topiću i Tomislavu Živkoviću, tehničkim urednicama gospođama Biserki Kašnar i Greti Prajdić, tajnici redakcije gospođi Veri Mikulčić i svim članicama i članovima Uredničkog odbora i Advisory Board-a. Također se zahvaljujem recenzentima na djelotvornom i brzom ocjenjivanju rukopisa za naš časopis.

H. Vančik

Izješće urednika društvenih vijesti HKD

U protekloj godini nastavljena je dogovorena praksa da se društvene vijesti objavljuju u časopisu *Kemija u industriji*. Mora se, međutim, konstatirati da je broj priloga ove godine bio manji nego u sezoni 1996/97. Ovime želim potaknuti članstvo na veću suradnju u toj djelatnosti Društva.

Lj. Kos-Hebrang

Izješće o radu Sekcije za nastavu kemije, HKD, šk. god. 1996/97

Sekcija za nastavu kemije pri HKD, bila je vrlo aktivna tijekom šk. godine 1996/97. Realizirana su slijedeća predavanja:

Učenicima:

1. I. Radić i M. Petak, *Prisutnost lakohlapivih organohalogeniranih spojeva u kloriranoj vodi za piće*
2. T. Frišić, *Sinteza i struktura dviju Schiffovih baza.*

Tijekom 1996/97. godine (predsjednik HKD Z. Meić), Sekcija za nastavu kemije bila je uključena u organizaciju izložbe LJEPOTA MOLEKULSKIH KRISTALA pri Tehničkom muzeju u Zagrebu, koju je realizirao N. Raos krajem rujna 1996. Povodom izložbe održano je niz znanstveno-popularnih predavanja:

1. A. Graovac, *Buckminsterfulleren – molekula stoljeća*
2. N. Raos, *Postoji li atom?*
3. B. Kojić-Prodić, *Kako otkriti »ubojicu« virusa*
4. B. Kamenar, *Rentgenska strukturna analiza: od kuhinjske soli do bje-lančevina*
5. M. Žinić, *Od molekula do supermolekula.*

Pedesetak slika i dvadesetak trodimenzijskih modela molekula su po svojem izboru poslali kemičari iz Hrvatske i iz svijeta. Ekspoziti su bili detaljno opisani u četverbojnom, dvojezičnom katalogu.

Uz molekulske strukture, na izložbi je prikazan razvoj atomske teorije i kemijskih simbola, razvoj strukturno-kemijskih istraživanja u Hrvatskoj i svijetu, rentgenski difraktometar i »kemijski vrt« u posudi zapremine 50 L.

Izložba je uključivala »radionicu« gdje su posjetitelji sami slagali molekulske modele. Organizirana je demonstracija računalnih programa za crtanje molekula.

Izložba je bila vrlo dobro posjećena od učenika zagrebačkih i drugih osnovnih i srednjih škola, pod vodstvom nastavnika kemije. Bilo je također mnogo individualnih obilazaka.

U listopadu 1996. N. Raos je održao predavanje: *Izložba molekulskih struktura*, koja je bila promocija i preporuka nastavnicima kemije uključeni u rad Sekcije za nastavu kemije pri HKD.

U prosincu 1996. Š. Cerjan-Štefanović održala je predavanje: *Ljetna škola kemije u Zagrebu*.

Na pozivu za gornje predavanje najavljeno je slijedeće predavanje predviđeno za veljaču 1997: *Sustav znanstvenih informacija RH – podsustav prirodoslovlje*. Predavanje je dogovoreno s V. Jadrijević, ali iz financijskih razloga nije održano.

Ad 6. Nije bilo komentara na iznesena izvješća.

Predsjednik HKD iznio je zahtjev kemičara iz Varaždina da se prihvati u članstvo i varaždinska podružnica. Zaključeno je da se ta podružnica nazove Podružnica za sjeverozapadnu Hrvatsku, kako bi obuhvatila šire područje. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Predsjednik HKD iznio je na glasovanje prijedlog da se članarina HKD povisi s 40 na 50 kuna, te da se pretplata CCA poveća na 60 kuna. Prijedlozi su jednoglasno prihvaćeni.

K. Humski predložio je još veće povećanje članarine uz mogućnost doniranja CCA iz sredstava znanstvenih projekata MZT RH. Prijedlog je ostavljen na razmatranje članstvu do sljedeće skupštine.

Ad. 7. O ovoj točki nije bilo rasprave.

Ad. 8. Z. Meić je iznio plan daljnjeg rada društva i tzv. »nerezultate«, tj. ono što nije do sada ostvareno, označio je kao zadatke koje treba realizirati u nastupajućoj godini.

Ad. 9. E. Reiner iznijela je prijedlog da Hrvatsko prirodoslovno društvo organizira podružnice izvan Zagreba, koje će okupljati i druge, a ne samo kemičare, jer je broj kemičara u tim sredinama relativno malen. Z. Meić nije se u potpunosti složio s tim prijedlogom. On smatra da je važnija volja članova nego broj članstva.

Pred završetak Skupštine, predsjednik Društva pozvao je nazočne članove na prigodni domjenak u biblioteci Zavoda za organsku kemiju i biokemiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Strossmayerov trg 14.

Skupština je završila s radom u 19.05 sati.